

Kurikulum školske knjižnice DA ili NE?

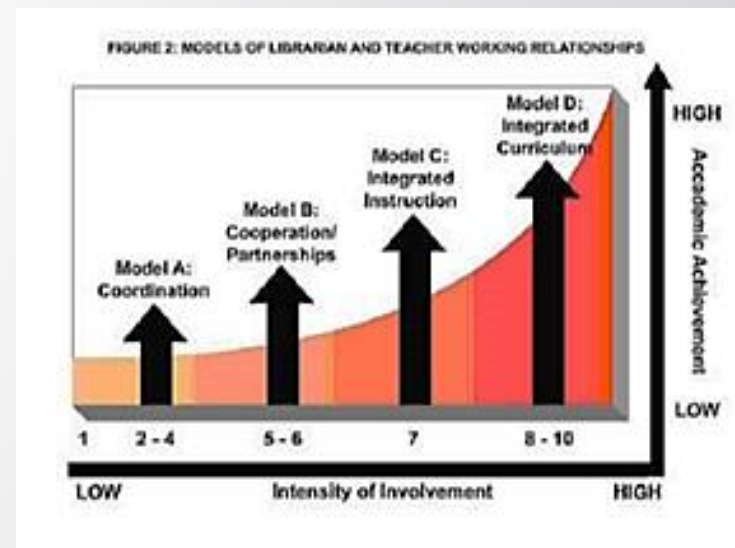
Evica Tihomirović, OŠ Bartola Kašića Zagreb

evica.tihomirovic@skole.hr

Školski knjižničar u kurikulumu

- Školski knjižničar uspostavlja različitu vrstu suradnje s ostalim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- Patricia Montiel-Overall na temelju „Loertcherove taksonomije” o uključenosti učitelja i knjižničara donosi 4 modela uključenosti:

- 1. KOORDINACIJA** - povremeni, neplanirani susreti školskoga knjižničara i učitelja (dogovor o čitanju lektire, provedbi neke aktivnosti i sl.).
- 2. SURADNJA** - više se planira: učitelj planira svoje sadržaje, a knjižničar svoje i svatko ostaje unutar svoga područja
- 3. INTEGRIRANO-ZAJEDNIČKO POUČAVANJE** - knjižničar i učitelj zajedno planiraju i poučavaju: integracija predmetnog područja i područja inf. i medijske pismenosti
- 4. INTEGRIRANI KURIKULUM** - najviši stupanj uključenosti: knjižničar predlaže aktivnosti kojima se povezuju predmetni kurikulumi i područje informacijske i medijske pismenosti

Zadaća knjižničara: poticanje čitanja i poučavanje informacijske i medijske pismenosti

Školska knjižnica u kurikulumu

- NPP za osnovne škole iz 2006. uključuje *Program knjižničnog odgoja i obrazovanja : poticanje čitanja i informacijska pismenost (KOO)*
- Kurikulumi predmeta i međupredmetnih tema iz 2019. godine sadrže teme za poticanje čitanja i poučavanje informacijske i medijske pismenosti, ali nema posebnog kurikuluma za školske knjižnice
- *Novi kurikulumi* mogu poslužiti kao okvir su za osuvremenjivanje i usklađivanje knjižnično-informacijskog i medijskog odgoja i obrazovanja u OŠ i SŠ

Kurikulumi predmeta (i međupredmetnih tema) i školska knjižnica – 1. razred

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji za realizaciju
<p>OŠ HJ B.1.3 Učenik izabire ponuđene književne tekstove i čita/slušati ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s prostorom školske knjižnice – upoznaje se s radom u školskoj knjižnici – posjećuje školsku knjižnicu jedanput tjedno i posuđuje slikovnice za čitanje – upoznaje se s različitim vrstama slikovnica – preporučuje pročitane slikovnice i priče drugim učenicima – objašnjava vlastiti izbor slikovnica 	<p>Svakodnevno izabire jedan kratki književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnom izboru. Sastavlja popis pročitanih slikovnica, priča, pjesama i igrokaza uz pomoć odraslih i uspoređuje vlastiti popis s popisom ostalih učenika radi poticanja čitanja.</p>
<p>OŠ HJ C.1.1. Učenik sluša/čita tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema unaprijed zadanim pitanjima – služi se dječjim rječnicima – pronalazi natuknicu prema abecednome redu 	
<p>OŠ HJ C.1.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu – prepoznaje obrazovne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima 	<p>– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.</p>

Kurikulumi predmeta (i međupredmetnih tema) i školska knjižnica – 2. razred

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji za realizaciju
<p>OŠ HJ B.2.3 Učenik samostalno izabire književne tekstove za slušanje/čitanje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznaje se s prostorom narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja (ili bibliobusom) <ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s radom dječjega odjela narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja – posjećuje školsku ili narodnu knjižnicu jednom tjedno i posuđuje slikovnice i knjige za djecu za svakodnevno čitanje – svakodnevno izabire jedan književni tekst, primjeren jezičnom razvoju, za čitanje koji mu nudi učitelj ili samostalno izabire književne tekstove iz dječjih knjiga i časopisa 	
<p>OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu – prepoznaje obrazovne i interaktivne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima 	<p>– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, posjet knjižnicama i odjelima većih knjižnica (zvučne knjige), likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.</p>

Kurikulumi (predmeta) međupredmetnih tema i školska knjižnica – 1. i 2. razred

UČITI KAKO UČITI (uku)

1. DOMENA: PRIMJENA STRATEGIJA UČENJA I UPRAVLJANJA INFORMACIJAMA

(Upravljanje informacijama jedna je od ključnih vještina potrebnih za učinkovito učenje. Ona se odnosi na prepoznavanje potrebe za informacijama, na njihov pronalazak, vrednovanje i korištenje njima te na stvaranje novih informacija i njihove transformacije u novo znanje. Pristupanje informacijama iz različitih izvora (tiskanih i digitalnih) i njihova obrada temelj je za razvoj ostalih vrsta pismenosti (informacijske, jezične, računalne, matematičke, prirodoslovne, medijske i druge)

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji i Prijedlog tema
uku A.1.1. Upravljanje informacijama Učenik uz pomoć učitelja traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema	Uz pomoć učitelja: (knjižničara) - određuje koje su mu informacije potrebne, planira kako doći do njih - prati upute pri pregledavanju i korištenju različitim izvorima informacija (knjižna i neknjižna građa) - uspoređuje nove informacije i odabire one koje su mu potrebne - pronađene informacije bilježi i organizira za korištenje prema uputama - prikazuje jednostavan sadržaj informacije drugima - rješava problem koristeći se pronađenim informacijama.	Preporuča se - upoznavanje i razlikovanje jednostavnijih tiskanih i digitalnih izvora (knjiga, časopisa, slikovnica); - uspoređivanje knjižne i neknjižne građe (časopisi, filmovi...); - pronalaženje i primjena njihovih glavnih dijelova (opis građe – autor, ilustrator, naslov, sadržaj...). 1. Tema : Upoznavanje sa školskom knjižnicom 2. Tema : Dječji časopisi 3. Tema: Kako nastaje knjiga 4. Tema: Mjesna – narodna knjižnica
uku A.1.3. Kreativno mišljenje Učenik spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjeća je pri učenju i rješavanju problema.	- pojedine ideje ili situacije može osmisliti i prikazati na drugačiji način. - pokazuje interes prema novome (idejama, pristupima rješavanju problema, situacijama). - uz podršku učitelja usmjerava svoju kreativnu aktivnost prema krajnjem cilju ili proizvodu.	Primjerice, osmišljavanje alternativnih završetaka priče i/ili odgovora na pitanja (npr., „Što bi se sve moglo dogoditi kada više ne bi padala kiša?“). 4. Tema: Čitamo i stvaramo

Kurikulumi predmeta (i međupredmetnih tema) i školska knjižnica – 3. razred

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji za realizaciju
<p>OŠ HJ B.3.3. Učenik čita prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova – izrađuje popis pročitanih knjiga – objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje – preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive – sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u školskoj knjižnici 	
<p>OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama – pronalaži i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi – izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije 	
<p>OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke – čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova – stvara kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem 	<p>– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, hrvatska kulturna i prirodna baština na svjetskoj razini (spomenici pod zaštitom UNESCO-a i nematerijalna svjetska baština u Hrvatskoj – narodni običaji i uratci).</p>

Kurikulumi predmeta (i međupredmetnih tema) i školska knjižnica – 4. razred

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji za realizaciju
<p>OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila</p>	<p>– funkcionalno primjenjuje jezična znanja</p>	
<p>OŠ HJ B.4.3. Učenik čita književne tekstove prema vlastitome interesu i obrazlaže svoj izbor</p>	<p>– razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikon – izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih tekstova za čitanje i sa popisa novijih izdanja</p>	
<p>OŠ HJ C.4.1. Učenik izdvaja važne podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi</p>	<p>– prepoznaje moguće izvore podataka i informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet – dolazi do podataka kombinirajući različite izvore – upotrebljava podatke u različite svrhe: proširuje sadržaje učenja, priprema se za pisanje i govorenje</p>	
<p>OŠ HJ C.4.2. Učenik razlikuje elektroničke medije primjerene dobi i interesima učenika.</p>	<p>– pristupa društvenim mrežama uz vođenje i usmjeravanje te pretražuje mrežne portale za djecu – zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu</p>	<p>– kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.</p>

Kurikulumi predmeta (i međupredmetnih tema) i školska knjižnica – 5. razred

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji za realizaciju
<p>OŠ HJ A.5.3. Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja ključne riječi i piše kratke bilješke – služi se sadržajem i kazalom pojmova u traženju informacija – ovladava osnovnim tehnikama pretraživanja interneta i knjižničnih kataloga 	
<p>OŠ HJ A.5.4. Učenik piše tekstove trodijelne strukture u skladu s temom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – utvrđuje temu: čita i istražuje o temi u različitim izvorima, povezuje temu sa stečenim znanjem i iskustvom – provjerava točnost informacija – točno citira i navodi ime autora – služi se pravopisom radi poštivanja pravopisne norme 	<p>Izvori informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet.</p>
<p>OŠ HJ B.5.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poštuje tuđe intelektualno vlasništvo 	
<p>OŠ HJ C.5.1. Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i izdvaja tekstove / sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje tiskane medijske tekstove prema učestalosti izlaženja: dnevne novine, tjedne, mjesečne i godišnje časopise – uočava uporabu i organizaciju pojedinih sadržajnih i grafičkih elemenata u različitim tiskanim medijskim tekstovima radi prenošenja poruke – prepoznaje kako se grafičkim elementima (naslov, nadnaslov, podnaslov, fotografija/ilustracija, okvir) oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na primatelja 	

Kurikulumi (predmeta) međupredmetnih tema i školska knjižnica – 3. 4. i 5. razred - UČITI KAKO UČITI (uku)

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji i Prijedlog tema
<p>uku A.2.1. Upravljanje informacijama Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p>	<p>Uz podršku učitelja ili samostalno: - određuje koje su mu informacije potrebne i planira kako doći do njih - pretražuje izvore dostupne u školi i okolini - vrednuje i uspoređuje pronađene informacije s obzirom na zahtjeve zadatka/problema - odabire relevantne informacije, bilježi ih i organizira te primjenjuje u zadacima učenja - objašnjava zašto je odabrao određenu informaciju prepoznaje vjerodostojne izvore informacija - oblikuje jednostavnije prezentacije znanja uz navođenje izvora.</p>	<p>Integracijom s ostalim područjima i MPT (posebice s IKT-om) svakodnevno u redovitoj nastavi. Očekivanje se uz redovitu nastavu može ostvarivati i projektnom nastavom, u izvannastavnim i izvanučioničkim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama u okružju. Preporuča se napraviti usporedbu i istaknuti važne elemente primarne građe (referentna građa, časopisi) u tiskanom i elektroničkom obliku. Korištenje građom i pretraživanje građe primijeniti u različitim predmetima i sadržajima. Korištenje jednostavnijim metodama rada na tekstu (traženje objašnjenja nepoznatih riječi, izdvajanje ključnih riječi...).</p> <p>Vrednovanje izvora informacija. Planiranje rada u skupinama / pojedinačnog rada u knjižnici pri rješavanju određenih zadataka.</p> <p>1. Tema : Izvori informacija u školskoj knjižnici (tradicionalni i online izvori): Dječje enciklopedije 2. Tema: Uporaba rječnika i pravopisa 4. Tema: Mediji – prenositelji informacija 5. Tema: Popularno-znanstveni časopisi – izvori informacija 6. Tema: Knjižnični katalozi – izvori informacija (školska i narodna knjižnica) 7. Tema: Autorstvo i navođenje izvora (knjige i časopisi) 8. Tema: Vrednovanje izvora informacija</p>

Kurikulumi (predmeta) međupredmetnih tema i školska knjižnica – 3. 4. i 5. razred - UČITI KAKO UČITI (uku)

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji i Prijedlog tema
<p>uku A.2.3. Kreativno mišljenje Učenik se koristi kreativnošću za oblikovanje svojih ideja i pristupa rješavanju problema.</p>	<p>Uspoređuje i povezuje različite ideje (poznate i nove, svoje i tuđe). Istražuje različite strategije i pristupe u novim situacijama. Izražava svoje ideje na različite načine. Počinje iskazivati autonomiju u kreativnom procesu i sve je manje pod utjecajem drugih. Uz podršku učitelja može osmisliti i organizirati jednostavan projekt (kreativan proces + kreativan proizvod).</p>	<p>Očekivanje se može ostvariti u svakom predmetu, svakodnevno, određenim sadržajima i aktivnostima, tijekom redovite nastave, ali i izvannastavnim, izvanučioničkim aktivnostima u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama, a osobito je pogodno za projektni pristup te integraciju različitih tema / područja učenja. Mogućnost korištenja različitim računalnim programima, igrama i aplikacijama koje potiču kreativni proces.</p> <p>9. Tema: Prikaz teme/projekta računalnim alatima</p>
<p>uku A.2.4. Kritičko mišljenje Učenik razlikuje činjenice od mišljenja i sposoban je usporediti različite ideje.</p>	<p>Može artikulirati i obrazložiti svoje mišljenje u kratkim crtama. Na osnovnoj razini može usporediti svoju perspektivu i perspektivu drugih (utvrditi zajedničke ideje, odrediti razlikovne elemente). Uz pomoć učitelja analizira i procjenjuje važnost i točnost informacija, međusobno ih povezuje i procjenjuje njihov utjecaj na svoje i tuđe mišljenje.</p>	<p>Očekivanje se može ostvariti u svakom predmetu, svakodnevno, određenim sadržajima i aktivnostima, tijekom redovite nastave, ali i projektnom nastavom, izvannastavnim, izvanučioničkim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama. Korištenje situacijama iz svakodnevnog života (u razredu, školi, okruženju). Aktivnosti koje potiču uspoređivanje, vrednovanje svojih i tuđih radova/rezultata (crteži, sastavci, ideje...) i objašnjavanje svojih stavova.</p> <p>10. Tema: Samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje samostalnih istraživačkih radova</p>

Kurikulumi (predmeta) međupredmetnih tema i školska knjižnica – 6. 7. i 8. razred - UČITI KAKO UČITI (uku)

Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Sadržaji i Prijedlog tema
<p>uku A.3.1.</p> <p>Upravljanje informacijama</p> <p>Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.</p>	<p>Samostalno:</p> <ul style="list-style-type: none"> •određuje koje su mu informacije potrebne i planira kako doći do njih •pretražuje i odabire informacije iz različitih dostupnih izvora •razlikuje neposredne i posredne informacijske izvore •prepoznaje vrstu informacije i izvora s obzirom na postavljeni zadatak/problem •vrednuje izvore i informacije s obzirom na zahtjeve zadatka učenja •povezuje nove informacije s postojećim znanjima, grupira ih i klasificira te se njima koristi u novim situacijama učenja •obrazlaže svoj odabir izvora i informacije •uviđa pogreške pri korištenju izvorima te predlaže moguća rješenja pri daljnjem korištenju izvorima ili njihovu pretraživanju •prepoznaje intelektualno vlasništvo i primjenjuje ga pri korištenju informacijama uz primjenu pravila citiranja •oblikuje jednostavnije prezentacije znanja primjerene publici. 	<p>Preporuča se upoznavanje različitih izvora informacija (mrežno, elektroničkih i drugih izvora na mreži - knjiga, enciklopedija, časopisa, kataloga, baza podataka...).</p> <p>Procjenjivanje i primjenjivanje elemenata vrednovanja izvora i informacija prema zadanim kriterijima (autorstvo, točnost, pouzdanost...).</p> <p>Pisanje samostalnih učeničkih radova na zadanu temu uz primjenu pravila citiranja i navođenja literature.</p> <p>Neke zadatke rada u skupini / pojedinačnog rada planirati u knjižnici ili u suradnji sa školskim knjižničarom uz poticanje suradničkog učenja i zajedničkog rada učenika na zadatku.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tema: Mrežni izvori informacija – knjige, časopisi i referentni izvori 2. Tema: Procjena i vrednovanje pouzdanih i nepouzdanih izvora informacija 3. Tema: Intelektualno vlasništvo, citiranje izvora informacija 4. Tema: Kako prepoznati lažne vijesti
<p>uku A.3.4.</p> <p>Kritičko mišljenje</p> <p>Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja</p>	<p>Uz podršku učitelja analizira i procjenjuje važnost i točnost informacija, međusobno ih povezuje i procjenjuje njihov utjecaj na svoje i tuđe mišljenje.</p>	<p>Aktivnosti koje potiču kritičko preispitivanje svojega i tuđeg mišljenja poput dijaloga, debate i sl. Situacije koje potiču kritičko vrednovanje svojega i tuđeg rada.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Tema: Medijska pismenost – mediji kao prenositelji informacija 6. Tema: Put do informacije – primjena stečenih znanja i vještina

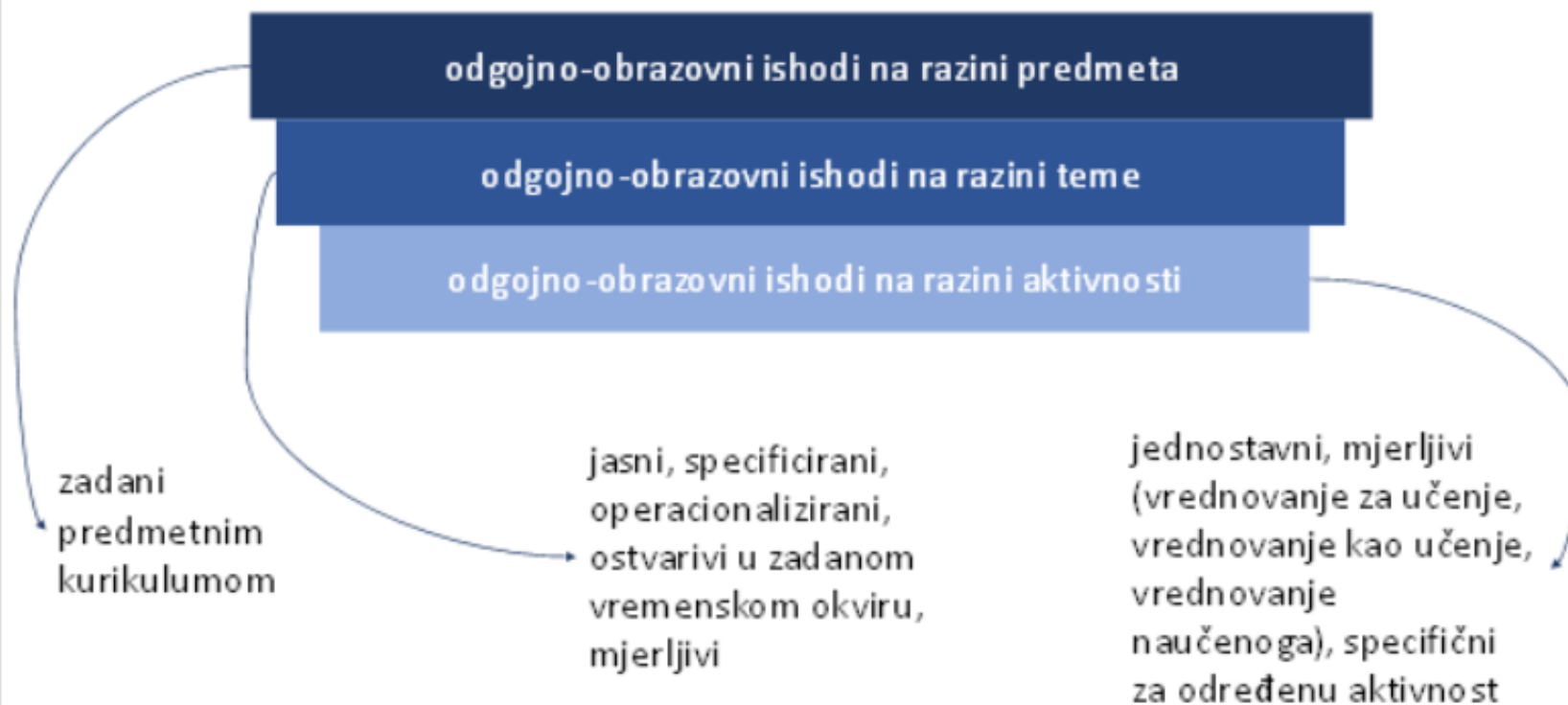
Planiranje odgojno-obrazovnog rada knjižničara

- ▶ „Planiranje započinje odabirom odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga kurikuluma te odabirom odgojno-obrazovnih očekivanja međupredmetnih tema koji određuju očekivana znanja, vještine i sposobnosti te vrijednosti i stavove koje učenici trebaju steći i moraju pokazati nakon završetka određene nastavne teme ili na kraju određenog odgojno-obrazovnog razdoblja.
- ▶ Ishode predmetnoga kurikuluma treba razraditi do razine aktivnosti, odnosno, preoblikovati ih u mjerljive, konkretne, fokusirane i specifično povezane sa sadržajima učenja.
- ▶ Na osnovu planiranih odgojno-obrazovnih ishoda i vrednovanja odabiru se metode aktivnog učenja, strategije i sadržaji poučavanja.”

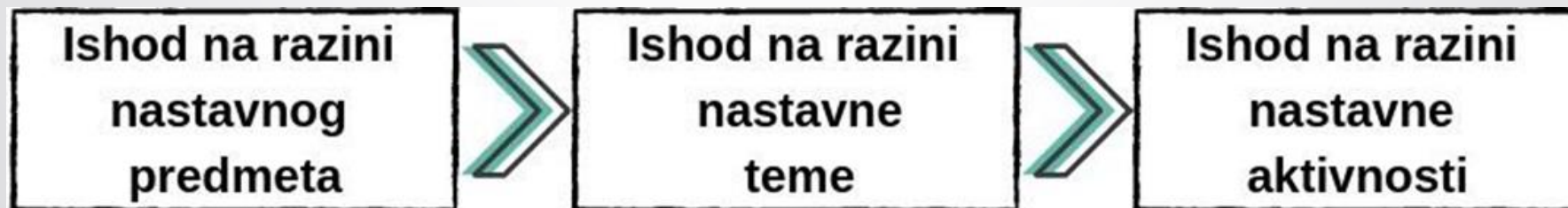
Kurikulumski krug poučavanja

Odgojno-obrazovni ishodi u planiranju učenja i poučavanja

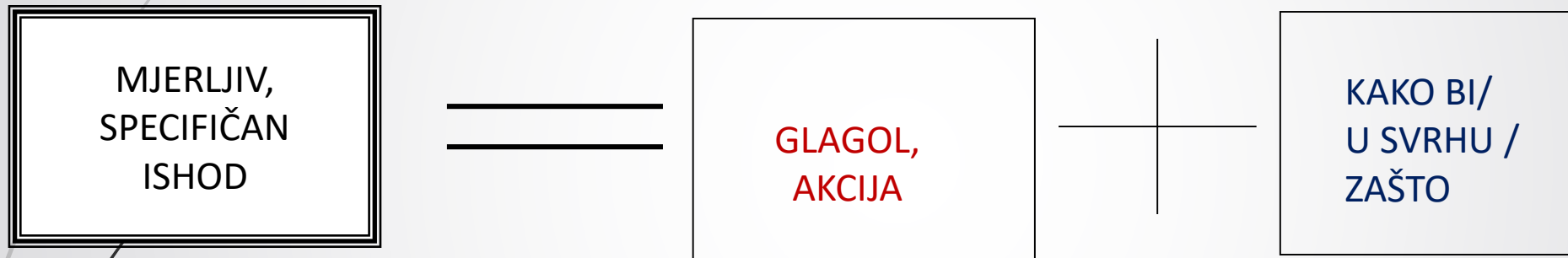
Odgojno-obrazovni ishodi

- Odgojno-obrazovni ishodi na razini **predmetnog kurikuluma** iskazani su kao očekivanja od učenika u određenom predmetnom području u pojedinoj godini učenja i poučavanja nastavnoga predmeta
- Odgojno-obrazovni ishodi na razini **razrade teme** konkretnije se povezuju sa sadržajima teme, a razrađuju se na osnovi ishoda predmetnoga kurikuluma.
- Odgojno-obrazovni ishodi **na razini aktivnosti** iskazuju se tako da budu mjerljivi na kraju te aktivnosti, konkretniji su i specifično povezani sa sadržajima učenja tijekom aktivnosti jer izriču čime konkretno učenik ovladava tijekom aktivnosti, kojim znanjem vještinom ili stavom na kojem sadržaju i u kojem kontekstu.

Formula jakih ishoda učenja

primjeri:

Učenik **uspoređuje** informacije iz različitih izvora **kako bi mogao procijeniti kvalitetu i pouzdanost informacija.**

Učenik **koristi** enciklopediju i leksikon **za** proširivanje znanja.

Standardi (kompetencije) u informacijskoj pismenosti

Standard (Kompetencija)

Navode se ciljevi informacijskog opismenjivanja
(pretraživanje, vrednovanje, korištenje)

Pokazatelj uspješnosti

Definira što učenik treba usvojiti kako bi
bio informacijski pismen

Ishod učenja

Određuju je li učenik savladao pojedini pokazatelj

Primjer

Kompetencija: Kriičko vrednovanje informacija

Pokazatelj 1: sažima glavne ideje koje izlučuje iz prikupljenih informacija

Ishodi učenja:

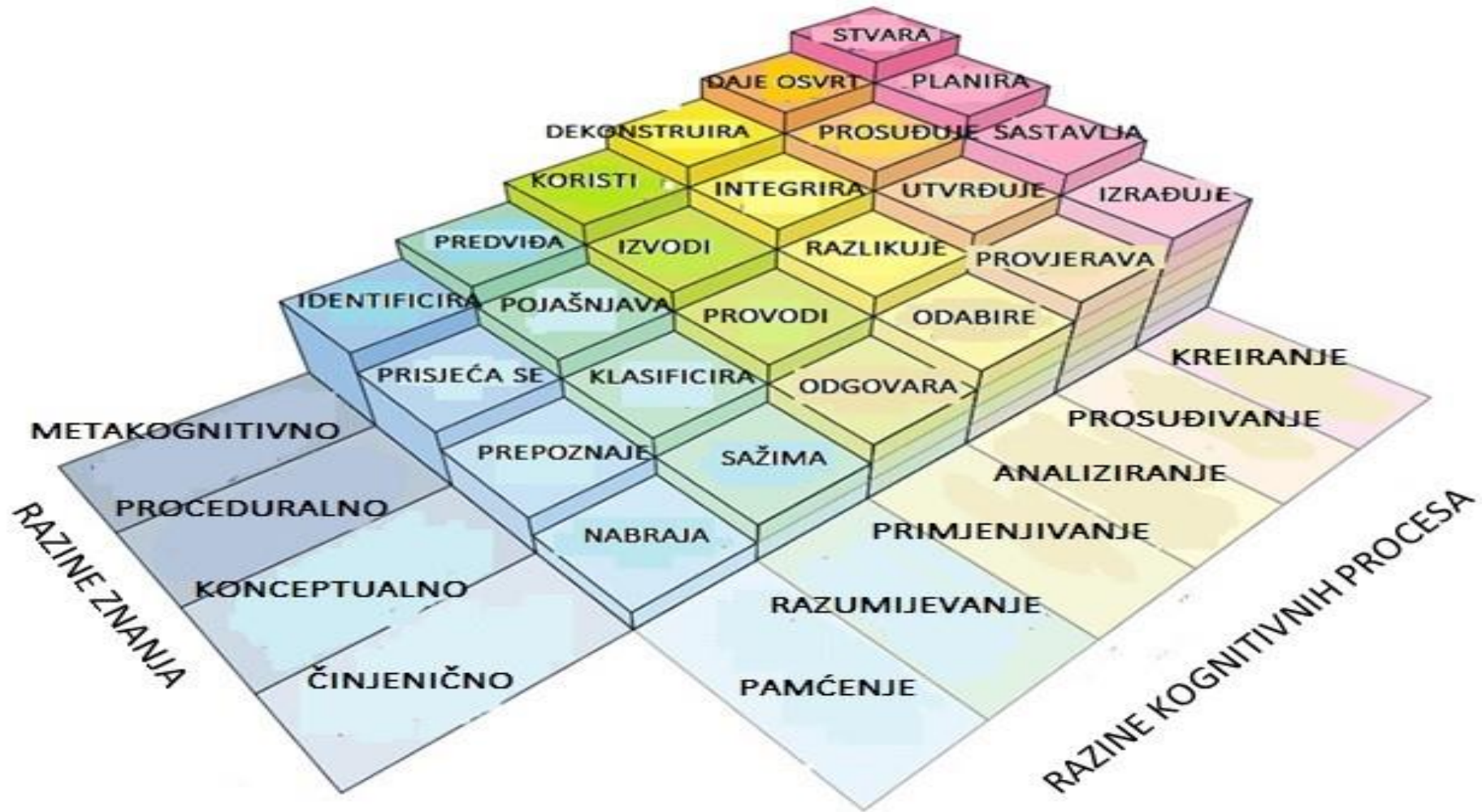
- čita tekst i odabire glavne ideje
- mijenja tekstualne formulacije izražavajući ih vlastitim riječima
- točno odabire podatke
- odabire dijelove teksta koje će doslovno citirati

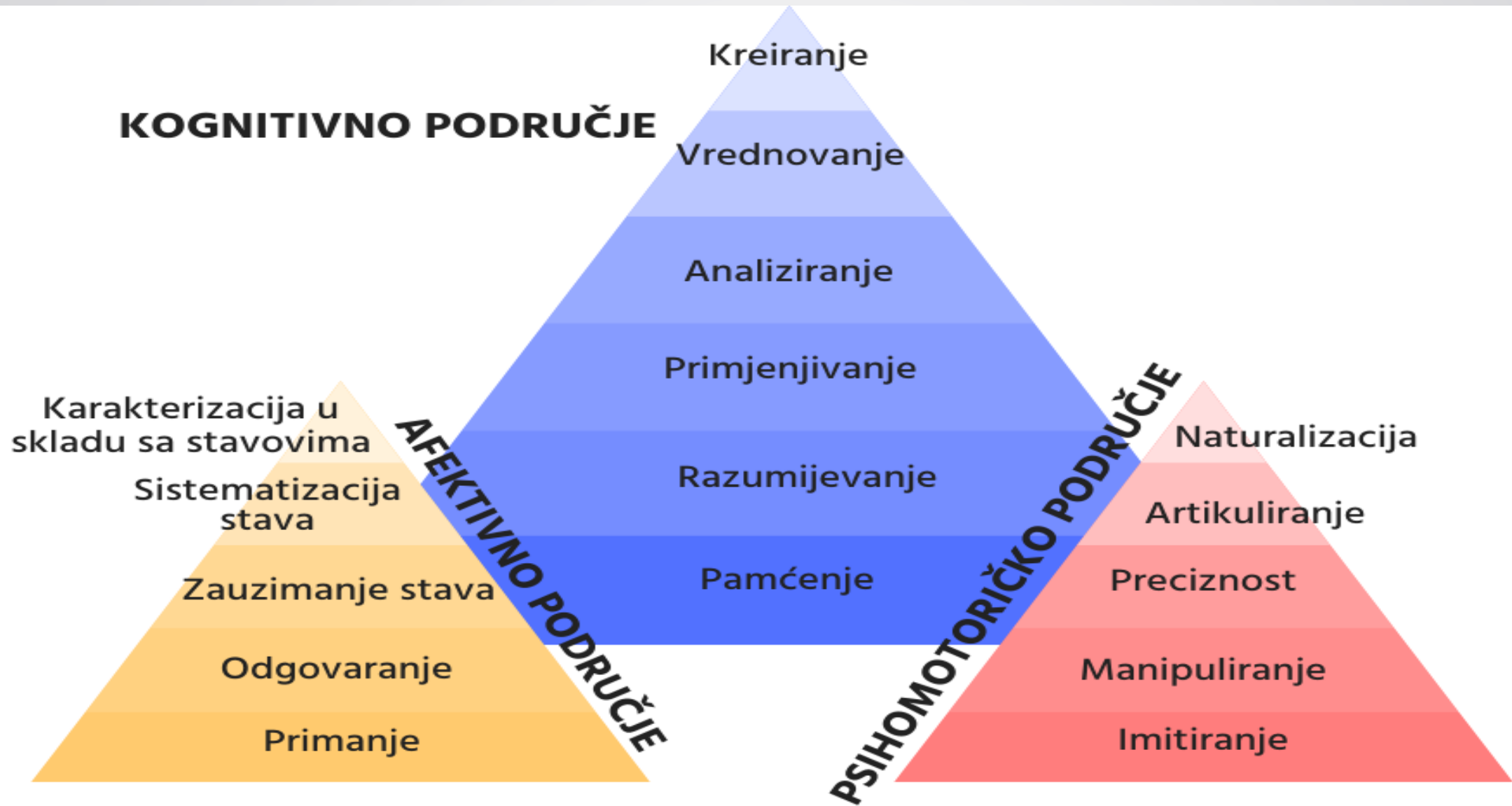
Pokazatelj 2: iskazuje i primjenjuje inicijalne kriterije za vrednovanje informacija i informacijskih izvora

Ishodi učenja:

- preispituje i uspoređuje informaciju iz raznih izvora u svrhu procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva,
- analizira strukturu i logiku potpornih argumenata ili metoda
- svjestan je kulturoloških, fizičkih i drugih okruženja unutar kojih nastaju informacije te prepoznaje utjecaj konteksta na tumačenje informacija

Taksonomija znanja i ishodi učenja - BLOOM

Kurikulumsko **PLANIRANJE**

B Razrada teme

broj sati postotna zastupljenost

- broj sati predviđen za obradu teme
- zastupljenost predmetnih područja u postotcima

odgojno- obrazovni ishodi

- na razini predmetnog kurikuluma
- na razini teme
- na razini aktivnosti

sadržaji učenja

- sadržaji koje učenici uče da bi stekli znanja te razvili sposobnosti i vještine

organizacija učenja i poučavanja

- prijedlozi aktivnosti za učenike
- strategije
- metode

vrednovanje

- vrednovanje za učenje
- vrednovanje kao učenje
- vrednovanje naučenoga

povezanost

- s međupredmetnim temama
- s drugim predmetima

Razrada aktivnosti

vremensko
trajanje
aktivnosti

- broj sati predviđen za ostvarivanje aktivnosti

odgojno-
obrazovni
ishodi

- na razini aktivnosti

opis
aktivnosti

- raščlamba makroaktivnosti na mikroaktivnosti i opis svake mikroaktivnosti

vrednovanje

- vrednovanje za učenje
- vrednovanje kao učenje
- vrednovanje naučenoga

*izvori
sredstva
pomagala
digitalni alati

- stvaraju snažno iskustvo učenja

Priprema za nastavni sat u školskoj knjižnici

- ▶ Priprema sadrži:
- ▶ Sve predviđene aktivnosti u vremenskom i metodičkom slijedu (uvodni dio, središnji dio, završni dio, zaliha)
- ▶ Cilj sata i ishode učenja, učeničke aktivnosti, aktivnosti knjižničara, nastavne metode i oblike rada, nastavna sredstva i pomagala
- ▶ Prilozi: pripremljen radni materijal (plan plakata, pitanja, listići, slike, sadržaj ppt...)
- ▶ Popis korištenih izvora za učenike i za pripremanje knjižničara

Priprema za nastavni sat u školskoj knjižnici

Školska godina: 2020./21.

Ime prezime učitelja/knjižničara:

Razredni odjel:

Datum održavanja sata:

Predmet:

Hrvatski jezik

Područje:

Knjižnični odgoj i obrazovanje

Tema: **Mrežni izvori za učenje**

Vrednovanje izvora informacija

Tip nastavnoga sata:

Kombinirani:

- 1. obrada
- 2. Samostalni istraživački rad

Korelacija:

Hrvatski jezik, Informatika

Nastavne metode:

- heuristički razgovor
- demonstracija, objašnjavanje
- rad na izvorima
- informacijsko čitanje

Oblici rada:

- frontalni rad
- individualni rad
- rad u skupinama

Nastavna sredstva i pomagala:

- živa riječ učenika i učitelja
- slikokaz
- nastavni listići
- mrežne stranice

Cilj sata: Upoznati učenike s mrežnim izvorima za učenje i načinom vrednovanja pouzdanosti izvora.

Ishodi predmeta i očekivanja međupredmetnih tema:

OŠ HJ A.6.4. Učenik piše pripovjedne i opisne tekstove prema planu pisanja.

- pronalazi podatke u različitim izvorima prema svojim interesima i potrebama

uku A.3.1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema

uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja

ikt C.3.2. Učenik samostalno i djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje, a uz učiteljevu pomoć složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju

Razrada ishoda:

ZNANJE Komentira način na koji je proveo pretraživanje informacija.

VJEŠTINE Obavlja složeniju potragu za informacijama na unaprijed zadanu temu i uz kratke upute.

STAVOVI Slijedi obrazac pretraživanja pri pronalaženju informacija.

Ishodi aktivnosti

Kognitivni:

Učenik:

- objašnjava što su mrežni izvori za učenje
- pronalazi i odabire informacije na mreži
- razlikuje pouzdane od nepouzdanih izvora na mreži
- uspoređuje mrežne izvore s literaturom dostupnom u školskoj knjižnici

Afektivni:

Učenik:

- vrednuje sadržaje na mreži
- provjerava vjerodostojnost sadržaja na mreži - kritički pristupa mrežnim sadržajima

Psihomotorički:

Učenik:

- aktivno sluša i sudjeluje u raspravi
- uspoređuje i navodi prednosti i nedostatke mrežnih izvora
- koristi mrežne izvore kao pomoć u učenju

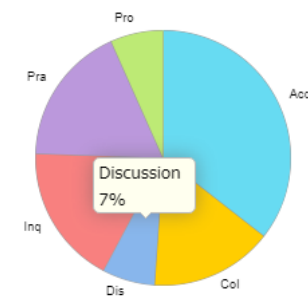
Preporuka

- Learning Designer mrežni je alat koji učiteljima olakšava pripremu aktivnosti učenja i poučavanja primjenom šest strategija učenja koje nudi konverzacijska matrica (Conversational Framework) Diane Laurillard:
- učenje stjecanjem
- istraživačko učenje
- učenje djelovanjem
- učenje stvaranjem
- učenje raspravom
- učenje suradnjom.
- Nakon pripreme aktivnosti alat Vam daje povratnu informaciju u obliku tortnoga grafikona o omjeru upotrijebljenih strategija učenja u vašoj pripremi.

Timeline Analysis

Name
Topic
Learning time 0 hours 45 minutes
Designed learning ti... 0 hours 45 minutes
Size of class
Description

Mode of delivery Classroom-based
Aims
Outcomes
Knowledge Učenic
Application Učenic
Affective learning outcomes Učenic
Psychomotor skills

+ Add TLA Expand notes New design Import design Export design Share Save

što je važno znati tko je autor?
Motivacija i najava teme

Collaborate 5 22

Motivacija: Učenci odgovaraju na kviz pitanja o Autorima i Autorskom pravu

Discuss 3 Size

Razgovor o pročitanim knjigama i njihovim autorima

Središnji dio sata

Investigate 8 22

Učenci pretražuju katalog školske knjižnice u svrhu rješavanja postavljenih zadataka.

Produce 3 22

Učenci po skupinama predstavljaju rezultate svoga rada, ocjenjuju svoj doprinos radu u skupini (vrednovanje za učenje)

Read Watch Listen 8 Size

Knjižničar objašnjava element signature na kataložnom zapisu. Na primjeru knjiga iz knjižnice objašnjava dobnu klasifikaciju i način kako nastaje signatura.

Practice 5 Size

Učenci na primjerima sami određuju signaturu za pojedinu knjigu iz knjižnice na 5. razred

Završni dio sata

Practice 3 22

Učenci po skupinama predstavljaju rezultate rada i po jedan učenik iz skupine pronalazi knjigu na polici školske knjižnice.

Collaborate 2 22

Učenci vrednuju svoj doprinos radu u skupini pomoću evaluacijskog upitnika.

Korišteni izvori

1. **Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning.** 2018. EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A189%3ATOC (pristupljeno 5.10.2020.)
2. Kovačević, Dinka i dr. 2004. **Školska knjižnica–korak dalje.** Filozofski fakultet. Zagreb .
3. Lovrinčević, Jasmina i dr. 2005. **Znanjem do znanja: Prilog metodici rada školskog knjižničara.** Zagreb.
4. Montiel-Overall, Patricia. 2005. **Toward a Theory of Collaboration for Teachers and Librarians. (TLC).** School Library Media Research. 8. http://www.ala.org/aasl/sites/ala.org.aasl/files/content/aaslpubsandjournals/slr/vol8/SLMR_TheoryofCollaboration_V8.pdf
5. **Nacionalni okvirni kurikulum predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje.** 2010. Zagreb. http://mzos.hr/datoteke/Nacionalni_okvirni_kurikulum.pdf (pristupljeno 3.5.2020.)
6. **Nastavni plan i program za OŠ.** 2006. Ur. Vican, Dijana ; Milanović Litre, Ivan. Zagreb. 19-21. https://www.azoo.hr/images/AZOO/Ravnatelj/RM/Nastavni_plan_i_program_za_osnovnu_skolu_-_MZOS_2006_.pdf (pristupljeno 28. 4. 2020.)
7. **Poučavanje za učenje : priručnik za nastavnike usmjerene na postignuća.** 2014. Ur. Lorin W. Anderson. https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/teaching_for_learning_cro.pdf (pristupljeno 10.5.2020.)
8. Škola za život. <https://skolazazivot.hr/kurikulumi-2/> (pristupljeno 10.5.2020.)
9. Špiranec, Sonja; Banek Zorica, Mihaela. 2008. **Informacijska pismenost.** Filozofski fakultet. Zagreb.
10. Vizek-Vidović, Vlasta i dr. 2003. **Psihologija obrazovanja.** IEP-VERN. Zagreb.(Planiranje i evaluacija obrazovnog procesa. (str. 405-468).
11. Vizek Vidović, Vlasta. 2008. **Ishodi učenja u obrazovanju učitelja i nastavnika – konceptualni okvir.** AZOO. Zagreb.

Korišteni izvori – GIK, tematsko planiranje

- ▶ Metodički priručnici:
- ▶ <https://skolazazivot.hr/obrazovni-sadrzaji/metodicki-prirucnici/metodicki-prirucnici-za-osnovnu-skolu/> (30.8.2020.)
- ▶ <https://skolazazivot.hr/kurikulumi-2/> (1.9.2020.)
- ▶ <https://www.ucl.ac.uk/learning-designer/> (1.9.2020.)